

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2024

1	Innledning	2
2	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon	2
2.1	Sektorpolitiske prioriteringer fra Energidepartementet.....	2
2.2	Styringsinformasjon.....	3
3	Budsjettildelinger og fullmakter	4
4	Felles post for virksomhetskostnader	4
5	Rapportering.....	5
6	Styringsmøter	6

1 Innledning

Energidepartementet viser til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2023-2024) for Olje- og energidepartementet, Prop. 1 S Tillegg 2 (2023-2024) om departementets navneendring og Innst. 9 S (2023-2024), vedtatt 20. desember 2023.

Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir en nærmere beskrivelse av premisser og styringssignaler for Norges forskningsråd i 2024, hvilke mål som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå.

Det vises i tillegg til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2024 som etatsstyrende departement.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon

Forskningsrådet har fem mål:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Disse målene danner grunnlaget for departementenes styring av Forskningsrådet. Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for en nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Energidepartementet

Prioriteringene under dette punktet danner, sammen med styringssystemet omtalt over, rammen for bruken av midler over Energidepartementets budsjett for 2024.

Sektorpolitiske mål og prioriteringer innenfor energi, petroleum og CO₂-håndtering er omtalt under programkategori 18.30 Klima, industri og teknologi og tilhørende kap. 1850 Klima, industri og teknologi i Prop. 1 S (2023-2024) for Energidepartementet.

Energi- og petroleumsforskningen skal følge regjeringens hovedprinsipp om at prosjekter som får støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og målet om at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen. De sektorpolitiske prioriteringene og regjeringens mål, som beskrevet i dette tildelingsbrevet, er i tråd med hovedprinsippet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning, teknologiutvikling og demonstrasjon innenfor energi- og petroleumssektoren er at den skal bidra til større verdiskaping og sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av energi- og petroleumssressursene i et lavutslippssamfunn.

Satsingen skal bidra til å utvikle energi- og petroleumsnæringene og sørge for lønnsomhet også i framtiden. Satsingen skal videre bidra til å utvikle kunnskapsgrunnet om sikkerhet, sikring, arbeidsmiljø, arbeidshelse og risikoforhold i petroleumsnæringen, samt HMS innenfor havvind.

Forskningsinnsatsen og teknologiutviklingen har følgende delmål:

- bidra til langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling (*møte store samfunnsutfordringer, økt vitenskapelig kvalitet, økt verdiskaping i næringslivet*)
- fremme konkurransedyktighet og økt verdiskaping i energi- og petroleumsnæringene i Norge (*økt verdiskaping i næringslivet*)
- bidra med teknologi og løsninger som legger til rette for et lavutslippssamfunn innen 2050 (*møte store samfunnsutfordringer*)
- bidra med ny kompetanse, teknologier og innovasjoner som forbedrer HMS og sikring i petroleumsnæringen (*møte store samfunnsutfordringer*)

Det er over angitt i parentes hvilke av Forskningsrådets hovedmål de ulike delmålene bidrar til å oppfylle.

Næringslivets deltakelse i FoU-prosjekter innenfor energi- og petroleumsvirksomheten skal prioriteres. Det sikrer relevans og bidrar til økt konkurransedyktighet og økt verdiskaping.

Energidepartementet er opptatt av at virkemidlene som inngår i innovasjonsskjeden i energi- og petroleumsvirksomheten ses i sammenheng, slik at koordineringen er god i alle ledd i utviklingsløpet og at virkemiddelapparatet fungerer godt overfor brukerne. Forskningsrådet skal samarbeide med andre relevante aktører og myndighetsorganer, i første rekke Enova, Gassnova og Innovasjon Norge. Det langvarige samarbeidet som blant annet har ført til PILOT-E og HEILO er etter departementets vurdering gode eksempler på konstruktiv

samarbeid som gir positive resultater for både brukerne og samfunnet. Grønn plattform er også en viktig arena for samarbeid mellom aktørene i virkemiddelapparatet.

Energidepartementet viser videre til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, som understreker at Forskningsrådet skal videreføre sitt internasjonale arbeid for departementene.

EUs forsknings- og innovasjonssatsing på energiområdet er viktig for Norge. Forskningsrådet har en viktig oppgave i å mobilisere og følge opp norske energiforskningsmiljøer og norsk næringsliv på områder som har høy prioritet. Energidepartementet er opptatt av at Forskningsrådet, med utgangspunkt i norske interesser på energiområdet, påvirker og følger opp EUs satsinger, i første rekke gjennom deltakelsen i programkomiteen for klima, energi og mobilitet i Horisont Europa, i arbeidet som utføres av National Contact Points (NCP), og sammen med Energidepartementet i arbeidet med SET-planen (Strategic Energy Technology Plan). EU-arbeidet omfatter også samarbeid med departementet om deltakelse i Clean Energy Transition Partnership (CETP) og ECCSEL ERIC, som er et norskledet samarbeid om utnyttelse av Europeisk forskningsinfrastruktur innenfor CO₂-håndtering. Det kan også være andre europeiske fellesprogram som er relevante for departementets ansvarsområder.

Foruten EU-arenaen, inkluderer Norges forskningsråds internasjonale arbeid på Energidepartementets ansvarsområde også andre relevante internasjonale samarbeidsarenaer, som Mission Innovation, Det internasjonale energibyrådet (IEA) og Nordisk energiforskning.

Som det fremgår av Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, skal Forskningsrådet prioritere internasjonalt forskningssamarbeid med de prioriterte samarbeidslandene.

Energidepartementet vil fremheve samarbeidsavtalene Norge har med USA, Brasil, Sør-Korea, Storbritannia og Japan. Energidepartementet legger også vekt på at Forskningsrådet følger opp forskningssamarbeid med land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet, som Canada.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, vises det til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev, punkt 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd. Styringsinformasjon (dvs. ulike dimensjoner) knyttet til sektoransvaret kommer frem i krav til rapporteringen i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). Vi viser til punkt 5 Rapportering og resultatoppfølging for 2024 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Energidepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter

Følgende midler stilles til disposisjon for Norges forskningsråd (kap. 1850, post 50).

Tema	kroner
Ny klimavennlig teknologi ¹⁾	641 200 000
Petroleum på vei mot nullutslippssamfunn	250 000 000
Internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid	20 000 000
– Nordisk Energiforskning	
– PES2020	
– The International Ocean Discovery Program	
Kartlegging av sjøfugl – SEAPOP/SEATRACK	22 000 000
Sum	933 200 000

¹⁾ Gassnova er tildelt 75 mill. kroner til CLIMIT-Demo.

Energidepartementet gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler innenfor tildelingen, så lenge måloppnåelsen sikres. Dette omfatter blant annet deltakelse i internasjonale og europeiske fellesprogram som er relevante for departementets ansvarsområder og hvor det kan være relevant å delta med finansiering, herunder Horisont Europa og JPI Oceans. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet.

Overordnede budsjettføringer

Midlene over Energidepartementets budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk nytte, kvalitet og relevans, og som ellers ikke ville blitt realisert eller realisert i et mindre omfang eller over lengre tid.

Departementet forventer at de nasjonale FoU-strategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for prioriteringen av støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet.

Forskningsinnsatsen på HMS i petroleumsvirksomheten, som tidligere ble finansiert av Arbeids- og inkluderingsdepartementet, skal følges opp.

Departementet er opptatt av at kostnadseffektiv nedstenging av olje- og gassbrønner fremdeles prioriteres.

Satsingen på hydrogen skal videreføres for å følge opp regjeringens veikart for hydrogen. Videre skal forskning på miljøkonsekvensene av havvindutbygging på norsk sokkel prioriteres. Tildelingen til SEAPOP/SEATRACK skal særlig gå til supplerende undersøkelser om sjøfugl i områder som er aktuelle for fornybar energiproduksjon til havs. Kartlegging av arealbruken til sjøfugl gjennom modulen SEATRACK er en prioritert aktivitet.

Forskningsrådet skal også prioritere forskning på konsekvenser av energiproduksjon for reindrift.

Utlysninger til petroleumsforskning skal inneholde prioritering av forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel.

4 Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over Kunnskapsdepartementets kap. 285, post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, det vil si alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

Energidepartementet er opptatt av at øremerkede midler over virksomhetsbudsjettet til OG21- og Energi21-strategiene, samt til sekretariatet for internasjonalt forskningssamarbeid på energiområdet, blir fulgt opp. Det er rammeoverført 1 mill. kroner til Kunnskapsdepartementets bevilgning for virksomhetskostnader til Forskningsrådet for å øke budsjetttrammen til Energi21-styret og sekretariatets arbeid med oppfølging og utvikling av Energi21-strategien. Økningen skal benyttes til kunnskapsinnhenting og studier til bruk i styrets arbeid med oppfølging og utvikling av Energi21-strategien. Rammeoverføringen er videreført i 2024 som en permanent økning.

Energidepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer for nærmere beskrivelse av hvilke oppgaver Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

Under Energidepartementets område skal Forskningsrådet prioritere følgende aktiviteter:

- i samarbeid med departementet, forberede og gjennomføre kunngjøring av nye Forskningscentre for miljøvennlig energi (FME).
- igangsette en effektstudie av de åtte teknologiske FME-ene som avsluttes i 2023/2024. Forskningsrådet kan dekke utgiftene til effektstudien på samme måte som utgifter til evalueringer, jf punkt 4.
- som et ledd i Forskningsrådets arbeid med å forsterke næringslivets deltakelse i FoU-prosjekter innenfor energi- og petroleumsvirksomheten, sette av ressurser til deltakelse med stand på ONS 2024.

OG21 og Energi21 er sentrale prosesser for ivaretagelse av departementets sektoransvar. Norges forskningsråd skal ivareta arbeidet med de nasjonale FoU-strategiene gjennom sekretariatet og deltagelse i arbeidet med strategiene.

5 Rapportering

Energidepartementet ber om rapportering med utgangspunkt de sektorpolitiske prioriteringene og budsjettildelingen som er utdypet i punkt 2 og 3 i dette tildelingsbrevet.

Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i henhold til Kunnskapsdepartementets føringer for Forskningsrådets departementsvise rapporter, jf. Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2024.

Resultatrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger, herunder overordnede redegjørelser av hvordan satsingene på energi- og petroleumsområdet over tid bidrar til målene omtalt i punkt 2. Vurderingene skal også omfatte resultater av internasjonalt forskningssamarbeid og hvordan det internasjonale forskningssamarbeidet er fulgt opp.

Energidepartementet ber om at årsrapporten for 2024 dekker rapportering på oppfølgingen av Energi21 og OG21, samt gode eksempler på forskningsprosjekter og forskningsresultater innenfor departementets ansvarsområde.

Rapportering til IEA

Årlig rapportering til IEA som viser forskningsstatistikk på områdene petroleum, energi og CO₂-håndtering skal sendes til departementet innen 19. januar 2024. Det vil bli sendt en egen bestilling i tråd med etablert praksis.

Grønn prosjektklassifisering og rapportering

Det vises til oppdrag om grønn prosjektklassifisering og rapportering i tildelings-, tilskudds- og oppdragsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i 2023 og forslag til løsning av 15. juni 2023 fra virkemiddelaktørene (Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, Siva, Eksfin, Doga, Enova og Gassnova).

Virkemiddelaktørene skal i 2024 jobbe videre med oppdraget om grønn prosjektklassifisering og rapportering. Arbeidet skal dra nytte av eksisterende samarbeid for grønn vekst i virkemiddelapparatet. Aktører skal underveis i arbeidet ha tett dialog med NFD, som koordinerer med relevante departementer, herunder KLD som eier av Enova, KD som etatsstyrer av Forskningsrådet og ED som eier av Gassnova.

Virkemiddelaktørene bes fra 1. januar 2024 om å iverksette klassifisering av prosjekter med potensiell positiv effekt på klima og miljø i henhold til de seks miljøkategoriene og aktørenes forslag til løsning og etterfølgende dialog. De berørte departementene skal involveres på hensiktsmessig måte i arbeidet med utvikling av en veileder for grønn prosjektklassifisering og rapportering til bruk i saksbehandlingen.

Virkemiddelaktørene bes om å videreutvikle løsningen for rapportering på «do no significant harm-prinsippet» i henhold til forslaget om en differensiert vurdering, for oppstart i løpet av 2024.

Det legges opp til en dynamisk utvikling av rapporteringen, med mulighet for justering etter erfaringer med bruk av systemet og generell utvikling på området. Noe økt rapportering for

søkerne vil være akseptabelt, hensiktsmessig og forståelig, men virkemiddelaktørene bes om å begrense ekstra rapporteringsbyrde til et minimum.

Virkemiddelaktørene bes om å komme tilbake til NFD med en oppdatering av status og erfaring med implementering av klassifisering og rapportering i henhold til de seks miljøkategoriene innen **31. mai 2024**. Arbeidet skal evalueres i rimelig tid etter implementering. NFD vil, i samråd med berørte departementer, komme nærmere tilbake om dette.

6 Styringsmøter

Dato	Aktuelle tema	Sted
14. juni (kl. 9-12)	Årsrapport for 2023 Budsjettforslag for 2025	Norges forskningsråd
6. desember (kl. 9-12)	Foreløpig tildelingsbrev for 2025 Budsjettforslag for 2026	Energidepartementet

I tillegg skal det avholdes tematiske møter mellom Energidepartementet og Norges forskningsråd, der status for de ulike satsingene departementet finansierer vil være tema. Departementet vil ha dialog med Forskningsrådet om format, tidspunkt og dagsorden for møtene.